

VII

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB
OCHRONY ŚRODOWISKA

Rozdział VII Działalność służb ochrony środowiska

VII.1 DZIAŁALNOŚĆ WIOŚ

VII.1.1 Działalność kontrolna WIOŚ Łódź 2010 r.

VII.1.2 Działalność laboratorium w 2010 r.

VII.2 DZIAŁALNOŚĆ WFOŚiGW W ŁODZI W 2010 r.

VII.2.1 Wstęp

VII.2.2 Finansowanie przedsięwzięć priorytetowych

VII.2.3 Realizacja planu działalności 2010 – planu finansowego wsparcia

VII.2.4 Realizacja zadań finansowanych w formie pożyczek, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym

VII.2.4.1 Ochrona atmosfery

VII.2.4.2 Ochrona wód

VII.2.4.3 Gospodarka wodna

VII.2.4.4 Ochrona ziemi

VII.2.4.5 Ochrona przyrody i krajobrazu

VII.2.4.6 Badania naukowe i ekspertyzy

VII.2.5 Edukacja ekologiczna

VII.2.6 Pozostałe zadania ochrony środowiska

VII.2.7 Umorzenia pożyczek

VII.2.8 Realizacja dopłat do oprocentowania kredytów

VII.2.9 Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska

VII.2.10 Działalność w zakresie realizacji programu operacyjnego infrastruktura i środowisko oraz absorpcji środków unijnych w 2010 r.

VII.2.11 Działalność kontrolna zadań dofinansowanych ze środków funduszu

VII.2.12 Sprawozdanie z wykonania rocznego planu finansowego 2010 r.

VII.1 DZIAŁALNOŚĆ WIOŚ

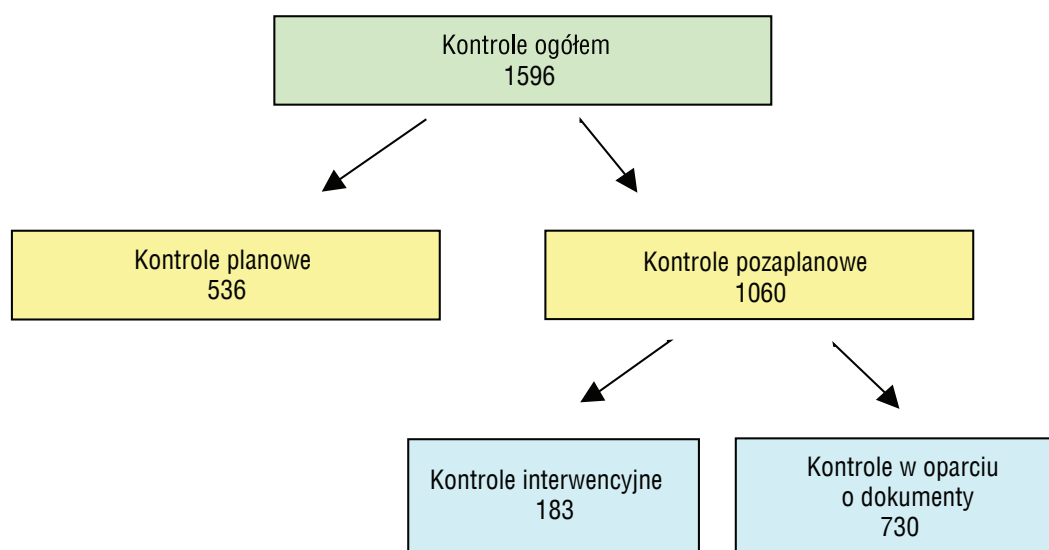
VII.1.1 DZIAŁALNOŚĆ

KONTROLNA WIOŚ ŁÓDŹ 2010 r.

1. W 2010 r. zgodnie z zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się, podobnie jak w roku ubiegłym, na następujących problemach:

- ocenie przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- kontroli w zakresie wdrażania dyrektyw i decyzji UE,
- ocenie postępowania z odpadami, w tym nadzorze nad składowiskami i spalarniami odpadów oraz prowadzącymi działalność w zakresie zbierania i transportu,
- kontroli w zakresie spełniania wymagań dotyczących redukcji zawartości siarki w paliwach ciekłych,
- kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych,
- kontroli podmiotów objętych ustawą o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- kontroli zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- kontroli podmiotów uczestniczących w międzynarodowym obrocie odpadami,
- kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu podlegających ocenie zgodności,
- ocenie realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska,
- kontroli jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR),

- kontroli podmiotów w oparciu o dokumenty przesłane do WIOŚ
2. W roku 2010 zrealizowano 5 ogólnokrajowych cykli kontrolnych, w ramach których przeprowadzono:
- kontrolę zakładów przemysłu rolno-spożywczego ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOSK)
  - kontrolę podmiotów prowadzących gospodarkę odpadami opakowań szklanych
  - kontrolę podmiotów prowadzących odzyski i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem instalacji do zagospodarowania odpadów biodegradowalnych
  - kontrolę instalacji objętych obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego, do produkcji lub przetwórstwa produktów spożywczych z surowych produktów pochodzenia zwierzęcego o zdolności produkcyjnej ponad 75 ton wyrobów gotowych
  - kontrolę instalacji objętych obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego, do produkcji lub przetwórstwa produktów spożywczych z surowych produktów roślinnych o zdolności produkcyjnej ponad 300 ton wyrobów gotowych na dobę
3. W 2010 r. w ewidencji WIOŚ znajdowało się 4357 zakładów, z których skontrolowano 1148. Ogólna liczba kontroli wyniosła 1596 w tym: planowych 536, pozaplanowych 1060, w które zostały wliczone kontrole interwencyjne w ilości 183 i 730 kontrole przeprowadzone w oparciu o dokumenty.
4. W przypadku 512 kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska. W związku z powyższym WIOŚ w Łodzi podjął m.in. następujące działania pokontrolne:
- wydano 455 zarządzeń pokontrolnych
  - skierowano 3 wnioski do organów ścigania
  - nałożono 124 mandaty karne na sumę 39.900 zł

Rys. VII.1 Ogólna liczba kontroli przeprowadzonych w 2010 r.

- wymierzono 42 kary za okres trwania naruszenia na kwotę 937.750 zł
  - odroczone 2 kary na kwotę 14.060 zł
  - rozłożono na raty 2 kary w kwocie 40.782 zł
  - wydano 7 decyzji o kosztach kontroli na kwotę 8.102 zł
5. W toku przeprowadzonych kontroli sprawdzano zakres przestrzegania wybranych Dyrektyw UE. Zgodnie z powyższym stwierdzono, że do największej liczby zakładów odnoszą się przepisy ramowej dyrektywy w sprawie odpadów 2006/12/WE, a w następnej kolejności dyrektywy:
- 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (znowelizowanej przez Dyrektywę Rady 94/31/WE)
  - 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych
  - 91/271/EWG dotyczącej ścieków komunalnych
  - 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu
6. Szczegółowe zestawienie dyrektyw przedstawia tabela VII.1.
7. W toku prowadzonej działalności w 2010 r. wydano:
- 104 informacje o stanie środowiska w zakładach ubiegających się o środki z funduszy unijnych
  - 46 zaświadczeń o terminowym uiszczaniu kar,
  - 14 potwierdzeń efektów ekologicznych dla potrzeb funduszy ochrony środowiska,
  - 8 zaświadczeń o przestrzeganiu norm ochrony środowiska dla potrzeb konkursów ekologicznych
  - 18 zaświadczeń o spełnianiu przez obiekty przepisów ochrony środowiska – w tym dla 14 sklepów sprzedających środki ochrony roślin
8. W roku 2010 zweryfikowano 7 raportów dotyczących emisji CO₂.

Opracowała: Anna Diehl

Tabela VII.1 Szczegółowe zestawienie dyrektyw

Dyrektywa/ Rozporządzenie UE	Opis	Liczba zakładów w ewidencji WIOŚ	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba kontroli w których stwierdzono naruszenie
2008/1/WE	W sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli	189	83	69
2004/101/WE	Zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, z uwzględnieniem mechanizmów projektowych Protokołu z Kioto	37	2	-
99/32/WE	W sprawie redukcji zawartości siarki w niektórych paliwach płynnych	11	7	1
94/63/WE	W sprawie kontrolowania emisji lotnych związków organicznych powstałych wskutek magazynowania paliw i ich dystrybucji z terminali do stacji obsługi (LZO)	661	28	18
2001/80/WE	W sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych źródeł spalania paliw	17	6	3
99/13/WE	W sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych z zastosowaniem rozpuszczalników organicznych w pewnych zakładach i instalacjach (LZO)	60	9	7
2000/76/WE	W sprawie spalania odpadów	3	3	3
94/62/WE	W sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych	428	79	48
99/31/WE	W sprawie składowania odpadów	93	28	12
91/689/EWG	W sprawie odpadów niebezpiecznych (znowelizowana przez Dyrektywę Rady 94/31/WE)	1190	83	35
2006/12/WE	Ramowa dyrektywa w sprawie odpadów	3456	447	170
Rozporządzenie nr 1013/2006 PEIR	W sprawie przemieszczania odpadów	12	12	6
2002/96/WE	W sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	60	30	13

2000/53/WE	W sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji	55	55	48
86/278/EWG	W sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie	82	13	7
2006/11/WE	W sprawie zanieczyszczenia spowodowanego niektórymi substancjami niebezpiecznymi odprowadzanymi do środowiska wodnego	16	3	4
80/68/EWG	W sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem przez niektóre substancje niebezpieczne	2	1	1
91/271/EWG	Dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych	172	61	59
91/676/EWG	Dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego	-	-	-
2000/14/WE (zmieniona dyrektywą 2005/88/WE)	W sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (zmieniona dyrektywą 2005/88/WE)	81	18	-
2002/49/WE	Odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku	242	73	39
87/217/EWG	W sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu	24	3	1
2006/66/WE	W sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów	140	20	1
75/439/EWG	W sprawie usuwania olejów odpadowych	96	11	9
96/59/WE	W sprawie usuwania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB)	5	2	-
Rozporządzenie 2037/2000/WE	W sprawie substancji zubożających warstwę ozonową	183	35	10
Rozporządzenie 842/2006 PEiR	W sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych	102	51	5
96/82/WE	W sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi (zmieniona dyrektywą 2003/105/WE - SEVESO II)	85	24	2
Rozporządzenie nr 1907/2006 PEiR	W sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów	169	26	-
90/219/EWG i 98/81/WE	W sprawie ograniczonego stosowania mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie (zmieniona przez dyrektywę 98/81/WE - w sprawie zamkniętego użycia mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie)	-	-	-
2001/18 EC	W sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie	-	-	-
166/2006/WE	W sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	199	63	10
2004/35/WE	W sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zarządzania szkodami wyrządzonym środowisku naturalnemu	-	-	-

VII.1.2 DZIAŁALNOŚĆ LABORATORIUM W 2010 r.

W kwietniu 2010 r. w związku ze zmianami organizacyjnymi (Regulamin Organizacyjny WIOŚ z dnia 08.04.2010 r.) Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi powstało jedno Laboratorium WIOŚ Łódź, w skład którego wchodzi następujące pracownie: w Łodzi, w Piotrkowie Trybunalskim, w Sieradzu oraz w Skierniewicach. W laboratorium prowadzone są badania dla potrzeb:

- monitoringu i oceny stanu środowiska,
- kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- realizacji zleceń klientów.

Laboratorium wykonuje pełny zakres badań wynikający z zagrożeń i potrzeb na terenie woj. łódzkiego. W ramach podstawowych działań w Laboratorium WIOŚ w Łodzi wykonywane są badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach:

- wód powierzchniowych, wód wód gruntowych oraz wód opadowych,
- ścieków,
- powietrza atmosferycznego (imisja),
- gazów odlotowych i składowiskowych (emisja),
- pyłów (emisja),
- odpadów przemysłowych i osadów ściekowych,
- hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Wykonywanie szerokiego zakresu badań analitycznych dla różnych potrzeb i w różnych próbkach umożliwia laboratorium posiadanie nowoczesnej aparatury kontrolno – pomiarowej.

Baza laboratoryjna obejmuje następujące (główne) wyposażenie:

- chromatografy gazowe – detektory: FID, ECD oraz MS;
- chromatografy cieczone – detektory: UV, DAD oraz fluorescencyjny;
- chromatografy jonowe;
- spektrometry absorpcji atomowej: z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową;
- spektrometry ICP;
- spektrofotometry UV/VIS;
- analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT5;
- stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego – automatyczne analizatory: warunków meteo (temperatura, kierunek oraz prędkość wiatru, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie i opad deszczu), O₃, CO, NO_x, pył PM 10, pył PM 2,5, SO₂ oraz BTX;
- sekwencyjne poborniki pyłu PM 10 typu HVS i LVS;
- sekwencyjne poborniki pyłu PM 2,5 typu LVS;
- wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry;

- mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz z wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów odniesienia, a aparatura jest poddawana stałej kontroli metrologicznej (legalizowanie, sprawdzanie i wzorcowanie). Ww. aparatura ma zapewnione odpowiednie, na bieżąco monitorowane warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwia wykonywanie badań z założoną w metodach badawczych starannością oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

W ramach realizacji programów: Infrastruktura i Środowisko Narodowa Strategia Spójności organizowanych i przeprowadzanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz zakupów realizowanych z NFOŚiGW związanych z unowocześnianiem i wymianą wyposażenia pomiarowego dla Inspekcji Ochrony Środowiska Laboratorium WIOŚ w Łodzi w roku 2010 otrzymało następujące wyposażenie pomiarowe:

- Spektrometry absorpcji atomowej – Zenit 700P, kuweta grafitowa oraz płomień – 3 szt.,
- Analizatory rtęci Millenium Merlin – 2 szt.,
- Analizatory węgla organicznego TOC Multi N/C 3100 – 2 szt.,
- Chromatografy jonowe ICS 1100 – 4 szt.,
- Automaty do pobierania próbek – 4 szt.

Dodatkowo w ramach realizacji rozpoczętego w 2008 r. projektu „Rozszerzenie działań prowadzonych w ramach monitoringu środowiska realizowanego przez WIOŚ w Łodzi w celu dostarczenia informacji władzom właściwym do podjęcia działań na rzecz poprawy stanu środowiska w województwie łódzkim” finansowanego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego zakupiono do Laboratorium analizator SO₂ z firmy Thermo Scientific.

Również wykorzystując dochody własne Laboratorium w roku 2010 zakupiło:

- Miernik hałasu – 1 szt.
- Wagi analityczne – 2 szt.
- Wytrząsarkę – 1 szt.

Badania oraz pomiary wykonywane w Laboratorium są zgodnie z Polskimi Normami, normami międzynarodowymi i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi. Niezależnie od wyboru sposobu analizy obowiązuje zasada, że badania wykonywane są metodami wiarygodnymi i zwalidowanymi. Walidacja norm i procedur badawczych w laboratoriach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi polega między innymi na określeniu i sprawdzeniu następujących parametrów:

- granicy wykrywalności i oznaczalności metody,
- powtarzalności i odtwarzalności metody,
- niepewności metody,
- badania odzysku,
- kontroli jakości: próbki powtórzone, karty Shewharta, karty Cusum, karty R oraz oceny błędów przypadkowych i systematycznych.

Podstawową zasadą pracy Laboratorium WIOŚ Łódź jest wykonywanie badań zgodnie z wymaganiami Systemu Zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap1:2007 celem osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności wykonywanych badań. Wszystkie Pracownie Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap1:2007. Zakresy akredytacji laboratorium zawarte są w załącznikach do certyfikatów wydanych przez Polskie Centrum Akredytacji oraz dostępne są na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl):

- Laboratorium WIOŚ w Łodzi – Pracownia w Łodzi: – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 590,
- Laboratorium WIOŚ w Łodzi – Pracownia w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 178,
- Laboratorium WIOŚ w Łodzi – Pracownia w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA Nr AB 085,
- Laboratorium WIOŚ w Łodzi – Pracownia w Skiernewicach – certyfikat akredytacji Nr AB 593.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań wszystkie pracownie Laboratorium Wojewódzkie-

go Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą zgodnie z systemem zarządzania wszechstronną kontrolę uzyskiwanych wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w Księdze Jakości i Księdze Procedur Ogólnych Zapewnienia Jakości. Laboratoria stosują w rutynowej pracy wzorce referencyjne, kontrolę poboru próbek, wzorce do kontroli jakości oraz analizy próbek o nieznanym stężeniu. Laboratoria uczestniczą również w badaniach międzylaboratoryjnych zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Wyniki tych porównań jak co roku są zadawalające.

O jakości pracy w Laboratorium decyduje doświadczony, odpowiednio przeszkolony personel. Zatrudnieni pracownicy Laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe adekwatne do wykonywania badań zgodnie z wdrożonymi systemami zarządzania.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) i zarządzanie, spełniają założoną we wdrożonym systemie zarządzania jakość usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracował: Włodzimierz Andrzejczak

Tabela VII.2 Ilość analiz wykonanych w Laboratorium WIOŚ Łódź w 2010 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych ogółem:	55457	2797	63	14	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	98314	98881	3021	955	-	-
- w ramach monitoringu ogółem:	68724	17711	0	0	-	-
- w ramach kontroli ogółem:	358	529	556	0	-	-
- w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	0	0	0	0	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem w ramach prac zleconych i badań własnych	29232	80641	2465	955	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	124	51
Liczba pomiarów	-	-	-	-	4343	54
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	4253	188

VII.2 DZIAŁALNOŚĆ WFOŚiGW W ŁODZI W 2010 r.

VII.2.1 WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi jest samorządową osobą prawną, działającą na podstawie ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) oraz na podstawie Statutu nadanego przez Sejmik Województwa Łódzkiego. Fundusz, w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) należy do sektora finansów publicznych i prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Posiadane środki finansowe Fundusz przeznacza na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa, w tym na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań, realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Organami WFOŚiGW w Łodzi są Rada Nadzorcza i Zarząd. Podstawową działalnością Funduszu jest dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Udzielając pomocy finansowej w 2010 r. Fundusz opierał się na następujących dokumentach:

- „Liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na rok 2010”,
- „Zasadach udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,
- „Procedurach udzielania dofinansowania na realizację zadań ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,
- „Katalogu kosztów kwalifikowanych dla zadań dofinansowywanych ze środków WFOŚiGW w Łodzi”,
- „Regulaminie dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska”.

W 2010 r. podmioty ubiegające się o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi zobligowane były do złożenia odpowiedniego dla zakresu zadania formularza wniosku wraz z załącznikami. Indywidualne decyzje w sprawach przyznania dofinansowania na wnioskowane zadania podejmował Zarząd albo Rada Nadzorcza, w ramach kompetencji wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ze Statutu. Przy przyznawaniu dofinansowania brano pod uwagę m.in.: wielkość efektu rzeczowego i ekologicznego planowanego do uzyskania w wyniku realizacji zadania oraz możliwości finansowe Funduszu wynikające z Planu Działalności, w tym z Planu Finansowego Wsparcia na rok 2010.

W 2010 r. do Funduszu wpłynęły łącznie 593 wnioski o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczek, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym i dotacji, w tym również promes dofinansowania.

Rozpatrzone pozytywnie 472 wnioski, w tym 15 promes dofinansowania (8 promes dotacji, 1 promesa o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym oraz 6 promes pożyczek). W 11 przypadkach Wnioskodawcy złożyli rezygnację z przyznanego przez Fundusz dofinansowania po podjęciu decyzji. Ostatecznie na podstawie podjętych decyzji zawarto 446 umów. Pozostałe 121 wniosków nie uzyskało dofinansowania, z czego 33 wnioski ze względu na uchybienia formalne i merytoryczne oraz brak stosownych uzupełnień po negatywnej ocenie formalnej w wyznaczonym przez Fundusz terminie (co było traktowane jako rezygnacja), 53 wnioski rozpatrzone negatywnie, a w 35 przypadkach Wnioskodawcy złożyli rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie przed podjęciem decyzji przez odpowiedni organ Funduszu.

Pomoc finansowa ze środków Funduszu udzielana była w trzech podstawowych formach:

- pożyczek, w tym pożyczek pomostowych,
- dotacji, w tym przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym,
- dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Pożyczki stanowiły uzupełnienie środków własnych Pożyczkobiorców do wysokości 90 % kosztów realizacji zadania. Były one oprocentowane wg stałej stopy procentowej określonej w umowie, ustalonej w odniesieniu do stopy redyskonta weksli obowiązującej w dniu podjęcia decyzji o dofinansowaniu przez właściwy organ Funduszu. Oprocentowanie pożyczek mieściło się w zakresie od „s.r.w. – 3,5 p.p., lecz nie mniej niż 0,5%” do „s.r.w. – 0,5 p.p., lecz nie mniej niż 3,5%” w skali roku, w zależności od rodzaju dofinansowywanego zadania. W przypadku pożyczek pomostowych oprocentowanie wynosiło „s.r.w., lecz nie mniej niż 4,5%”. Okres karencji w spłacie pożyczki wynosił do 18 miesięcy od daty zawarcia umowy, lecz nie mógł być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia zakończenia zadania. Maksymalny okres spłaty pożyczki nie mógł przekroczyć 10 lat, licząc od dnia upływu okresu karencji, a dla pożyczek udzielanych na realizację zadań dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej okres ten nie mógł przekroczyć 15 lat.

Pożyczka udzielona przez Fundusz w 2010 r. będzie mogła podlegać częściowemu umorzeniu na wniosek Pożyczkobiorcy, pod warunkiem m.in. osiągnięcia zaplanowanych w umowie efektów ekologicznych lub rzeczowych oraz terminowej spłaty części kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami. Umorzeniu nie będą podlegały pożyczki spłacone w momencie wystąpienia z wnioskiem o umorzenie, pożyczki o okresie spłaty do 1 roku lub spłacone w okresie 1 roku, pożyczki pomostowe, pożyczki stanowiące krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

Dotacje według obowiązujących w 2010 r. „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” mogły stanowić uzupełnienie środków własnych Dotowanego do wysokości:

- **99% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest na terenie województwa łódzkiego realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; likwidacji skutków klęsk żywiołowych oraz katastrof naturalnych; likwidacji skutków powodzi, wiatru, osunięcia ziemi lub działań innego żywiołu w zakresie wyszczególnionym w „Zasadach...” przez podmioty do tego zobowiązane na podstawie stosownych przepisów prawa; odtworzenie: sprzętu, wyposażenia i pojazdów samochodowych, służących do prowadzenia akcji ratowniczej na terenach objętych skutkami działania powodzi, wiatru, osunięcia ziemi, zniszczonego, zużytego lub uszkodzonego, podczas prowadzenia tych akcji; zakup pomp o wydajności powyżej 1m³/min na wyposażenie Wojewódzkiego Magazynu Przeciwpowodziowego i Kryzysowego, a także Przeciwpowodziowych Magazynów Powiatowych oraz na wyposażenie jednostek Państwowej Straży Pożarnej; budowy wałów i grobli przeciwpowodziowych; zadań, których realizacja jest wynikiem ogłoszonego przez Fundusz konkursu; dofinansowania systemów ostrzegania mieszkańców przed gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi i zagrożeniami,
- **90% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu edukacji ekologicznej,
- **80% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu realizowanych na terenach chronionych; zadań z zakresu małej retencji ujętych w Wojewódzkim Programie Małej Retencji, retencji korytowej, budowy i remontów budowli piętrzących oraz robót konserwacyjnych i zabezpieczających na rzekach województwa łódzkiego; budowy lub modernizacji systemów energetycznych wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej; opracowania programów ochrony powietrza i ochrony środowiska przed hałasem, programów usuwania odpadów zawierających azbest, programów ochrony środowiska i planów gospodarki odpadami o zasięgu wojewódzkim, planów ochrony obszarów objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz prowadzenie monitoringu przyrodniczego; likwidacji mogilników; wspomaganie realizacji działań i poprawie warunków wykonywania zadań statutowych z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej przez jednostki administracji publicznej na poziomie wojewódzkim; rozwoju sieci stacji pomiarowych, laboratoriów i ośrodków przetwarzania informacji służących badaniu stanu środowiska; wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła; wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku,

- **60% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu poza zadaniami realizowanymi na obszarach chronionych; badań oraz upowszechnianiu wyników badań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej; system kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przewidzianych ustawą, a w szczególności tworzenie baz danych podmiotów korzystających ze środowiska zobowiązanych do wnoszenia opłat,
- **40% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań polegających na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii oraz ich skutków, w tym zwiększenie potencjału technicznego jednostek, których statutowym celem jest prewencja oraz działania zmierzające do zmniejszenia lub likwidacji skutków działań żywiołów, poprzez dokonywanie zakupu sprzętu niezbędnego do prowadzenia tego typu działań; zadań związanych z wykorzystaniem ogniw fotowoltaicznych w infrastrukturze publicznej,
- **30% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej ujętych w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013 w ramach Osi priorytetowej II,
- **15% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które uzyskały dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w ramach Działania 3.2.1. „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” realizowanego przez gminy, na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, bądź parki krajobrazowe,
- **10% całkowitego kosztu zadania** w przypadku dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które uzyskały dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 w ramach Działania 3.2.1. „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”.

Udzielanie pomocy dla państwowych jednostek budżetowych odbywało się na podstawie przepisów dotyczących udzielania dotacji.

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej w formie **dopłaty do oprocentowania kredytów komercyjnych** ze środków Funduszu w 2010 r. były osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej, dla których dopłaty stanowiły jedyną formę pomocy finansowej udzielanej ze środków WFOŚiGW w Łodzi. Również były one przyznawane osobom prawnym. Dla potrzeb tej formy pomocy w bankach współpracujących z Funduszem (8 banków) funkcjonował specjalny rodzaj kredytu, którego wysokość zgodnie z „Regulaminem dopłat WFOŚiGW w Łodzi do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki na zadania z zakresu ochrony środowiska” nie mogła przekroczyć 80 % wartości zadania z zastrzeżeniem, iż łączna wysokość kredytu, pożyczki lub dotacji i umorzenia nie mogą prze-

kroczyć 90 % kosztu całkowitego realizowanego zadania. Kredyty udzielane przez banki w 2010 r. oprocentowane były w wysokości 1,4 stopy redyskonta weksli Narodowego Banku Polskiego. Oprocentowanie dla Wnioskodawcy ustalane było w stosunku do stopy redyskonta weksli i stanowiło różnicę pomiędzy oprocentowaniem kredytu udzielanego przez bank, a dopłatą do oprocentowania kredytu przyznaną przez Fundusz. Wskaźnik dopłaty uzależniony był od dziedziny ochrony środowiska.

W 2010 r. wysokość wskaźnika dopłaty do kredytu bankowego przyznawanej przez Fundusz wynosiła od 0,40 do 0,70 stopy redyskonta weksli NBP. Okres kredytowania liczony był od dnia zawarcia umowy kredytowej i nie mógł przekroczyć 5 lat dla osób fizycznych lub 8 lat dla pozostałych Wnioskodawców, a w przypadku zadań stanowiących krajowy wkład własny przy realizacji zadań finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej nawet do 15 lat. Okres karencji w spłacie rat kapitałowych kredytu wynosił maksymalnie do 18 miesięcy od daty zawarcia umowy kredytowej, lecz nie mógł być dłuższy niż 6 miesięcy od dnia zakończenia zadania. Okres karencji wliczany był w okres kredytowania.

VII.2.2 FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH

W dniu 29.06.2009 r. Rada Nadzorcza zatwierdziła „Listę przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na rok 2010”, która została opracowana na podstawie Programu Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2008–2011 z perspektywą na lata 2012–2015, Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Planu Gospodarki Odpadami Województwa Łódzkiego na lata 2008–2011 z perspektywą na lata 2012–2015, Wojewódzkiego Programu Małej Retencji dla Województwa Łódzkiego.

Ujęto na niej również potrzeby zgłaszane przez jednostki samorządu terytorialnego i inne podmioty w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej rozpoczętych jak też i planowanych do realizacji w 2010 r. w województwie łódzkim. Zgodnie z powyższą Listą Fundusz wspomagał osiągnięcie długoterminowych celów środowiskowych województwa łódzkiego, przeznaczając w 2010 r. środki finansowe na realizację następujących obszarów priorytetowych:

- Ochrona zasobów wodnych (OWiGW),
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (OZ),
- Ochrona powietrza (OA),
- Ochrona przyrody i krajobrazu (OP),
- Edukacja ekologiczna (EE) – jako instrument wspierający realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów,
- Badania naukowe i ekspertyzy (BN),
- Monitoring środowiska (MŚ),
- Pozostałe zadania ochrony środowiska (ZI).

W Liście określona została następująca hierarchia dofinansowania zadań ze środków Funduszu:

- dofinansowanie zadań ochrony środowiska równoległe dotowanych ze środków Funduszu Spójności,
- wspomaganie zadań korzystających ze środków funduszy Unii Europejskiej, przede wszystkim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- wspieranie zadań pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, a wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim i gminnym oraz zadań realizowanych na terenach objętych ochroną przyrody, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody,
- dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

W ramach przyjętych priorytetów zawarto 374 umowy pożyczek, dotacji oraz umów o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na ogólną kwotę 177.951,48 tys. zł oraz 6 aneksów zwiększających kwoty umów zawartych w latach 2007–2009 o łącznej wysokości 4.999,65 tys. zł. Kwota umów zawartych na zadania priorytetowe wraz z aneksami zwiększającymi w 2010 r. stanowiła 95 % zrealizowanego Planu Działalności — Planu Finansowego Wsparcia. Na realizację powyższych przedsięwzięć w 2010 r. wydatkowano ogółem 49.762,94 tys. zł. Zobowiązania Funduszu na dzień 31.12.2010 r. z tytułu udzielonego dofinansowania zadań priorytetowych wyniosły 133.138.61 tys. zł.

VII.2.3 REALIZACJA PLANU DZIAŁALNOŚCI 2010 – PLANU FINANSOWEGO WSPARCIA

Plan Działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2010 rok został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Funduszu w dniu 28.09.2009 r., a następnie został w 2010 r. pięciokrotnie zmieniony. Zmiany w Planie Działalności Funduszu wynikały z potrzeby urealnienia zawartych w nim założeń, a także bieżących potrzeb Beneficjentów, planujących realizację inwestycji proekologicznych, o dofinansowanie których ubiegali się ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Realizację Planu Finansowego Wsparcia w 2010 r. tj. zawarte umowy pożyczek i dotacji z aneksami zwiększającymi kwoty umów zawartych w latach ubiegłych w poszczególnych dziedzinach ochrony środowiska przedstawiono w tabeli VII.3.

Wykonanie Planu w niższej wysokości niż zakładano wynika z zawierania umów na niższe kwoty niż wielkość przyznanego przez Radę Nadzorczą lub Zarząd dofinansowania, co było związane ze zmianami wartości zadania po przeprowadzonych wyborach wykonawcy, a także z powodu zmian wysokości pomocy przyznanej ze środków Unii Europejskiej. Dodatkowo na niepełne wykonanie Planu miały wpływ rezygnacje z podpisania umów oraz brak prawnych możliwości udzielenia dofinansowania na projekty z zakresu usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest.

Tabela VII.3 Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi w 2010 r.

Lp.	Dziedzina	Plan ogółem (4+5)		Plan Dotacje		Plan Pożyczki		Realizacja Ogółem		Realizacja Dotacja*		Realizacja Pożyczka**	
		zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	%	zł	%	zł	%
1	Ochrona powietrza	25.600.000,00	9.600.000,00	16.000.000,00	22.145.990,21	21.455,00	86,59%	8.618.438,72	21.455,00	90,00%	13.527.551,49	-	84,55%
2	Ochrona Wód i Gospodarka Wodna	150.500.000,00	34.500.000,00	116.000.000,00	137.529.203,80	4.821.200,00	94,58%	32.410.479,93	-	93,94%	105.118.723,87	4.821.200,00	94,78%
3	Ochrona Przyrody i Krajobrazu	2.000.000,00	2.000.000,00	-	1.528.411,71	-	76,42%	1.528.411,71	-	76,42%	-	-	-
4	Ochrona Ziemi	8.550.000,00	850.000,00	7.700.000,00	8.386.880,38	149.996,88	99,85%	686.880,38	149.996,88	98,46%	7.700.000,00	-	100,00%
5	Badania Naukowe i Ekspertyzy	1.365.000,00	1.365.000,00	-	1.335.270,88	-	97,82%	1.335.270,88	-	97,82%	-	-	-
6	Edukacja Ekologiczna	4.500.000,00	4.500.000,00	-	4.229.352,64	7.000,00	95,54%	4.229.352,64	7.000,00	95,54%	-	-	-
7	Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	12.485.000,00	11.385.000,00	1.100.000,00	11.887.060,66	-	95,21%	10.780.690,66	-	-	94,69%	-	1.106.370,00
Razem umowy zawarte		205.000.000,00	64.200.000,00	140.800.000,00	187.105.170,28	-	91,27%	59.652.524,92	-	92,92%	127.452.645,36	-	90,52%
90,52% Razem aneksy zwiększające		-	-	-	4.999.651,88	-	-	178.451,88	-	-	4.821.200,00	-	-
-Razem		205.000.000,00	64.200.000,00	140.800.000,00	192.104.822,16	-	93,71%	59.830.976,80	-	93,19%	132.273.845,36	-	93,94%

* w tym przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym

** w tym pożyczki pomostowe

VII.2.4 REALIZACJA ZADAŃ FINANSOWANYCH W FORMIE POŻYCZEK, DOTACJI, PRZEKAZANIA ŚRODKÓW PAŃSTWOWYM JEDNOSTKOM BUDŻETOWYM

VII.2.4.1 OCHRONA ATMOSFERY

Na realizację zadań z dziedziny Ochrona Atmosfery Fundusz w 2010 r. zawarł łącznie 56 umów na kwotę 22.145.990,21 zł, w tym:

- 35 umów pożyczek na kwotę 12.647.899,16 zł,
- 3 umowy pożyczek pomostowych na kwotę 879.652,33 zł,
- 18 umów dotacji na kwotę 8.618.438,72 zł.

Na podstawie zawartych w latach 2006-2010 umów pożyczek i dotacji Fundusz przekazał w 2010 r. kwotę w łącznej wysokości 17.659.011,06 zł, z czego:

- 12.703.443,42 zł stanowiły pożyczki (w tym pożyczki pomostowe),
- 4.955.567,64 zł stanowiły dotacje.

Stan zobowiązań Funduszu na 31.12.2010 r. z tytułu zawartych umów z lat 2008–2010 wynosi 14.170.286,70 zł, w tym w formie:

- dotacji 7.045.435,27 zł,
- pożyczek 7.124.852,43 zł (w tym pożyczek pomostowych).

Podstawowym celem dofinansowania realizacji zadań z dziedziny Ochrona Atmosfery było zmniejszenie poziomu emisji do powietrza związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu.

W 2010 r. dofinansowane przez Fundusz inwestycje obejmowały następujące grupy zadań:

- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – zawarto 18 umów na łączną kwotę 8.618.438,72 zł,
- termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła – zawarto 27 umów na łączną kwotę 7.928.924,79 zł,
- modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej – zawarto 9 umów na łączną kwotę 3.799.990,57 zł,
- pozostałe zadania z ochrony atmosfery – zawarto 2 umowy na łączną kwotę 1.798.636,13 zł.

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W ramach tej grupy zadań z pomocy Funduszu skrzytały jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, spółki prawa handlowego oraz związki wyznaniowe. Zakres rzeczowy realizowany w ramach zadań obejmował: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych i pomp ciepła do celów grzewczych oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej, wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych i modernizację źródeł ciepła poprzez zastosowanie kotłów na biomase.

Największe wsparcie finansowe w tej grupie zadań otrzymało miasto Rawa Mazowiecka oraz powiat pączęński.

Największą inwestycją zrealizowaną w 2010 r. w zakresie wykorzystania alternatywnych źródeł energii jest inwestycja

Fot. VII.1 Zastosowanie odnawialnych źródeł energii – kolektorów słonecznych dla podgrzania wody w basenie Powiatowej Pływalni w Pajęcznie, fot. J. Kruk-Olczyk

zrealizowana przez Wojewódzki Specjalistyczny Szpital im. dr Wł. Biegańskiego w Łodzi w ramach programu oszczędności energii na terenie szpitala.

Termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła

Termomodernizację obiektów polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie stolarki, modernizacji instalacji c.o. i c.w.u. wykonano m.in. w: szkołach podstawowych, gimnazjach, przedszkolach, budynkach usługowo-mieszkalnych i strażnicach.

W 2010 r. wsparcie finansowe w tej grupie zadań otrzymała Gmina Łask oraz III Szpital Miejski im. dr Karola Jonschera w Łodzi.

Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej

W tej grupie tematycznej zadań zawarto umowy z: Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Bełchatowie, Zakładem Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Pabianicach, Energetyką Ciepłą sp. z o.o. w Wieluniu, Miejskimi Sieciami Ciepłymi w Zduńskiej Woli sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radomsku oraz z ECO Kutno sp. z o.o. Największe wsparcie pod względem rzeczowym i finansowym otrzymał Zakład Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Pabianicach na realizację zadania pn. „Uciepłnienie Osiedla Śródmieście – I Etap”. W ramach powyższego zadania przeprowadzono wymianę istniejącej sieci i przyłączy ciepłych, które zastąpiono nowymi energooszczędnymi rurociągami w technologii preizolowanej.

Pozostałe zadania z ochrony atmosfery

W ramach pozostałych zadań z zakresu Ochrony Atmosfery Fundusz zawarł umowę ze spółką Ceramika Tubądzin II sp. z o.o. z siedzibą w Ozorkowie na zadanie polegające na instalacji odzysku ciepła pochodzącego z chłodzenia pieców rolkowych do zasilania suszarni pionowych.

Wsparcie finansowe w tej grupie zadań otrzymał w 2010 r. Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pabianicach na zadanie pn. „Modernizacja kotła węglowego WR-5 nr 3 na ściany szczelne”.

Osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe

Tabela VII.4 Efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie Ochrona Atmosfery

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Docieplenie dachu/stropodachu	m ²	8.970,02	9.308,45	18.278,47
Docieplenie ścian	m ²	12.803,12	15.460,36	28.263,48
Instalacja kolektorów słonecznych	m ²	531,79	937,33	1.469,12
Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania, w tym zawory termostatyczne	szt.	734	921	1.655
Modernizacja miejskiej sieci ciepłej	mb	3.717,4	-	3.714,4
Montaż kotłowni na biomasę	kW	100	840	940
Montaż kotłowni na eko-groszek	kW	250	-	250
Montaż kotłowni na gaz	kW	705	385	1.090
Montaż kotłowni na olej	kW	285	400	685
Wymiana okien i drzwi	m ²	1.716,21	2.996,46	4.712,67
Instalacja pomp ciepła	kW	231,5	-	231,5
Modernizacja węzła ciepłego	kW	2.211,4	-	2.211,4
Modernizacja kotła	kW	2.185	-	2.185
Podłączenie do miejskiej sieci ciepłej	kW	2.453	-	2.453

Tabela VII.5 Efekty ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Atmosfery

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Redukcja b-a-piren	Mg/rok	0,0016	0,006	0,0076
Redukcja CO	Mg/rok	17,7705	165,9099	183,6804
Redukcja CO ₂	Mg/rok	195,9609	6.903,1441	7.099,105
Redukcja NO _x	Mg/rok	-0,0013	15,9799	15,9786
Redukcja pyłu	Mg/rok	7,2299	65,2635	72,4934
Redukcja sadzy	Mg/rok	0,0982	0,2965	0,3947
Redukcja SO ₂	Mg/rok	1,8108	66,1429	67,9537

VII.2.4.2 OCHRONA WÓD

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Ochrona Wód w 2010 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

W 2010 r. Fundusz zawarł 85 umów pożyczek i dotacji na łączną kwotę 128.660.793,30 zł, w tym:

- 40 umów pożyczek na kwotę 89.620.413,50 zł,
- 3 umowy pożyczek pomostowych na łączną kwotę 13.795.759,87 zł,

- 42 umowy dotacji na łączną kwotę 25.244.619,93 zł. Na podstawie zawartych umów w latach 2006–2010 r. Fundusz przekazał:

- w formie pożyczek kwotę 65.658.468,00 zł,
- w formie pożyczek pomostowych kwotę 6.263.533,12 zł,
- w formie dotacji kwotę 8.950.746,51 zł.

Zobowiązania na lata 2011–2014 z umów zawartych w latach 2006–2010 wynoszą łącznie 179.086.642,59 zł, w tym:

- w formie pożyczek w kwocie 155.260.943,42 zł,
- w formie pożyczek pomostowych w kwocie 7.532.226,75 zł,

- w formie dotacji w kwocie 16.293.472,42 zł.

Wśród umów podpisanych w 2010 r., 12 umów pożyczek na łączną kwotę 73.712.746,50 zł oraz wszystkie umowy dotacji, stanowią krajowy wkład własny Beneficjentów na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy europejskich.

Działania Funduszu w dziedzinie ochrony wód w 2010 r. polegały na dofinansowaniu zadań inwestycyjnych z zakresu:

- budowy, rozbudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków – 12 umów na kwotę 6.183.152,00 zł,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków – 16 umów na kwotę 3.631.752,00 zł,
- budowy sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych – 13 umów na kwotę 7.966.214,00 zł,
- budowy, rozbudowy sieci kanalizacyjnej – 38 umów na kwotę 31.594.998,50 zł.

Powyższy podział nie uwzględnia 3 umów pożyczek pomostowych oraz opisanych w dalszej części 3 umów pożyczek stanowiących krajowy wkład własny Beneficjentów na pokrycie kosztów zadań dofinansowanych ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013. Wiele zadań dofinansowanych przez Fundusz w ramach zawartych w tej dziedzinie umów łączyło w sobie dwa lub więcej zakresów wymienionych powyżej oraz elementy z dziedziny Gospodarka Wodna np.: budowę wodociągu.

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W ramach umów zawartych w 2010 r. Fundusz dofinansował budowę, modernizację i rozbudowę małych oczyszczalni ścieków o przepustowości do 250 m³/dobę w gminach: Uniejów, Poświętne, Słupia, Sadkowice, Krzyżanów (2 szt.), Kluki, Wróblew, Grabów, Rzeczycza, Kiernoza, Budziszewice oraz o przepustowości powyżej 250 m³/dobę w gminach: Paradyż, Rozprza, Galewice, Wolbórz, Andrespol, Sławno (2 szt.).

Fot. VII.2 Rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków do $Q=1875$ m³/dobę w Moszczenicy – reaktor BIOGRADEX II, fot. A. Bryl

Zadania realizowane przez Gminę Paradyż oraz Gminę Wolbórz były równolegle finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013. Natomiast pozostałe, za wyjątkiem budowy oczyszczalni ścieków w Lubani realizowanej przez Gminę Sadkowice, realizowane były przy współudziale środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2010 r. ze środków Funduszu dofinansowana została budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin: Uniejów – 260 sztuk, Kutno – 283 sztuki, Łęki Szlacheckie – 281 sztuk, Parzęczew – 196 sztuk, Świnice Warckie – 183 sztuki.

Ponadto dofinansowanie ze środków Funduszu na wybudowanie łącznie 871 sztuk przydomowych oczyszczalni ścieków otrzymały Gminy: Nowe Ostrowy, Ujazd, Wartkowice, Krośniewice, Brzeziny, Ozorków, Cielądz, Lipce Reymontowskie, Żelechlinek, Dąbrowice, Regnów, Dalików, Budziszewice oraz Miasto i Gmina Stryków.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej, separatorów wód deszczowych

W 2010 r. Fundusz podpisał umowy na budowę sieci kanalizacji deszczowej w gminach: Opoczno, Dłutów, Sadkowice, Andrespol oraz w miastach: Tomaszów Mazowiecki, Wieluń i Skierniewice.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej umożliwi odprowadzenie wód opadowych w ilości 1.444.872 m³/rok.

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W przypadku funkcjonujących oczyszczalni ścieków dla zapewnienia większego dopływu ścieków, przekazano z Funduszu środki na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całego województwa łódzkiego. Dofinansowanie otrzymały następujące gminy: Wieluń, Andrespol, Żarnów, Przedbórz, Lubochnia, Koluszki, Gomunice, Rzgów, Żelów, Paradyż, Czarnocin, Kutno, Jeżów, Wolbórz, Żelechlinek, Nowe Ostrowy, Mokrsko, Dmosin, Czarnozęby, Skomlin, Wieruszów, Lgota Wielka, Kluki, Wróblew, Łanięta, Mniszków, Buczek, Sędziejowice, Dobryszycze, Uniejów oraz Sławno.

Przy udziale środków z Funduszu, w ramach umów zawartych w 2010 r., wykonana zostanie kanalizacja sanitarna o długości 443.009 mb oraz z 5.096 szt. przyłączy. Pozwoli to na likwidację nieuszczelnionych szamb i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni w ilości około 829.877 m³/rok.

W 2010 r. Fundusz udzielił trzech pożyczek stanowiących krajowy wkład własny Beneficjentów na pokrycie kosztów zadań dofinansowanych ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007–2013. Powyższe projekty realizowane są przez:

- Miasto Piotrków Trybunalski,

- Miasto i Gminę Działoszyn,
- Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

Fundusz zawarł umowę z Miastem Piotrków Trybunalski, realizującym zadanie pn: „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Piotrkowie Trybunalskim”.

W wyniku realizacji tego projektu uporządkowana zostanie gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Piotrków Trybunalski poprzez osiągnięcie następujących efektów ekologicznych:

- zwiększenia możliwości odprowadzenia oczyszczonych ścieków socjalno-bytowych do rzeki Moszczanki w ilości ok. 1.423.000,00 m³/rok,
- umożliwienia odprowadzenia ścieków komunalnych do oczyszczalni w ilości 58.984 m³/rok siecią kanalizacji sanitarnej oraz siecią kanalizacji ogólnospławnej w ilości 254.916,00 m³/rok,
- odprowadzenia ścieków deszczowych do rzeki Strawy w ilości ok. 81.979,00 m³/rok,
- uzdatnienia wody w ilości 5.256.000,00 m³/rok.

Realizacja przez Miasto i Gminę Działoszyn projektu pn: „Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn”, dofinansowanego ze środków Funduszu umożliwi odprowadzenie na oczyszczalnię ścieków komunalnych w ilości ok. 85.205,00 m³ /rok oraz odpro-

wadzenie oczyszczonych ścieków socjalno-bytowych do rzeki Warty w ilości ok. 34.502,00 m³/rok.

Projekt pn: „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji miasta Ozorków” realizowany przez Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o. o., obejmuje odprowadzenie na oczyszczalnię ścieków komunalnych w ilości ok. 106.142,00 m³/rok oraz dostarczenie mieszkańcom wody o odpowiednich parametrach jakościowych w ilości 2.049,00 m³/rok.

Fot. VII.3 Budowa kolektora sanitarnego w ulicy Granicznej w Ozorkowie (zdjęcie z zasobów Beneficjenta)

Tabela VII.6 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Wód

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Efekty rzeczowe				
oczyszczalnia ścieków				
Ilość	szt.	10	7	17
Przepustowość	m ³ /dobę	885	2.309	3.194
Liczba mieszkańców obszaru objętego zadaniem	RLM	b.d.	32.378	32.378
przydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	709	47	756
Przepustowość	m ³ /dobę	705.7	48.3	754
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	mb	101.642	107.734	209.376
Ilość przykanalików/przyłączy	szt.	1.338	1.777	3.115
Ilość ścieków	m ³ /rok	-	390.309	390.309
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	mb	3.618	17.843	21.461
Ilość przykanalików/przyłączy	szt.	28	528	556
Ilość ścieków	m ³ /rok	204.058	757.353	961.411
sieć kanalizacyjna ogólnospławna				
Długość	mb	-	657	657
Ilość przykanalików	szt.	-	30	30
Ilość ścieków	m ³ /rok	-	-	-
Efekty ekologiczne				
BZT ₅	Mg/rok	-	26.5	26.5

VII.2.4.3 GOSPODARKA WODNA

W 2010 r. Fundusz zawarł 24 umowy pożyczek i dotacji na łączną kwotę 8.868.410,50 zł, w tym:

- 10 umów pożyczek na kwotę 1.702.550,50 zł,
- 14 umów dotacji na kwotę 7.165.860,00 zł.

Wśród dotacji 12 umów na kwotę 5.746.496,00 zł stanowi krajowy wkład własny Beneficjenta na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięcia z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z funduszy europejskich.

Na podstawie zawartych umów w latach 2009–2010 r. Fundusz przekazał:

- w formie dotacji 3.626.327,52 zł,
- w formie pożyczek 4.868.433,00 zł.

Zobowiązania z umów zawartych w latach 2009–2010, które Fundusz przyjął do realizacji w latach następnych wynoszą:

- w formie pożyczek 1.433.953,02 zł,
- w formie dotacji 10.589.045,70 zł.

Zadania dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie Gospodarka Wodna zakwalifikowano do następujących grup:

- budowa i rozbudowa zbiorników wodnych – 4 umowy na kwotę 5.433.864,00 zł,
- budowa i modernizacja ujęć wody, studni – 1 umowa na kwotę 145.870,00 zł,
- budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody – 6 umów na kwotę 1.731.188 zł,
- budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami – 13 umów na kwotę 1.557.488,50 zł.

Budowa i rozbudowa zbiorników wodnych

Zadania z tej grupy realizowane były przez Gminę Pařęczew, Gminę Miasto Radomsko, Miasto Łódź oraz Województwo Łódzkie. W ramach umów zawartych z powyższymi podmiotami realizowane będą inwestycje obejmujące m.in.: przebudowę urządzeń piętrzących na zbiorku wodnym w Leźnicy Wielkiej, budowę zbiornika retencyjnego „Żabieniec” w Łodzi oraz budowę zbiorników retencyjnych w powiecie radomszczańskim.

Projekt „Budowa infrastruktury służącej eliminacji zagrożeń środowiskowych związanych z podtopieniami na te-

renie Radomska”, dofinansowany przez Fundusz, a realizowany przez Gminę Miasto Radomsko, współfinansowany jest także z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007–2013.

W 2010 r. Fundusz przyznał dofinansowanie na inwestycję pn: „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych” realizowaną przez Województwo Łódzkie. Wykonanie zadania polegało na utrzymaniu i konserwacji budowli piętrzących w ilości 189 sztuk, konserwacji 6 zbiorników retencyjnych oraz ok. 111 km wałów przeciwpowodziowych.

Budowa i modernizacja ujęć wody, studni

W ramach tej grupy Fundusz wsparł przebudowę istniejącego komunalnego ujęcia wody w gminie Rogów. Realizacja zadania umożliwi zwiększenie wydajności ujęcia wody oraz dostarczenie mieszkańcom wody o lepszych parametrach jakościowych.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody

Dofinansowanie ze środków Funduszu przeznaczone zostało na przebudowę i modernizację istniejących stacji uzdatniania wody polegająca m.in. na: wymianie urządzeń technologicznych, budowie zbiorników wyrównawczych na wodę czystą, montażu filtrów ciśnieniowych, rurociągów technologicznych łączących filtry i hydrofony.

Dzięki realizacji inwestycji w tej grupie zadań, mieszkańcy gmin: Chańno, Warta, Kowiesy, Godzianów, Piątek i Zgierz otrzymają wodę o wymaganych parametrach jakościowych.

Budowa i modernizacja wodociągów z przyłączami

Głównymi odbiorcami pomocy finansowej udzielonej na budowę sieci wodociągowej były gminy: Lubochnia, Wolbórz, Żelów, Głuchów, Stryków, Koluszki oraz Przedbórz. Wykonanie inwestycji z tego zakresu pozwoli na stworzenie sieci wodociągowej o długości ok. 113 km, co umożliwi zwiększenie ilości dostarczanej wody o odpowiednich parametrach o ponad 268.000 m³/rok.

Tabela VII.7 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Gospodarka Wodna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	-	7.156	7.156
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	-	9.740	9.740
Budowa/przebudowa stacji uzdatniania wody	szt.	3	6	9
Długość wodociągu	mb	63.527	56.866	120.393
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	363	528	891
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	385.813	5.996.606	6.382.419

VII.2.4.4 OCHRONA ZIEMI

W 2010 r. Fundusz zawarł 3 umowy pożyczek i dotacji na łączną kwotę 8.386.880,38 zł, w tym:

- 1 umowę pożyczki na kwotę 7.700.000,00 zł,
- 2 umowy dotacji na kwotę 686.880,38 zł.

Na podstawie zawartych umów w latach 2008–2010 Fundusz przekazał:

- w formie dotacji 799.947,47 zł,
- w formie pożyczek 940.000,00 zł.

Zobowiązania na dzień 31.12.2010 r. z umów zawartych w latach 2008–2010, które Fundusz przyjął do realizacji w latach następnych wynoszą:

- w formie pożyczek 7.800.000,00 zł,
- w formie dotacji 680.000,00 zł.

Dofinansowanie zadań z dziedziny Ochrona Ziemi przez Fundusz w 2010 r. obejmowało następujące grupy zadań:

Usuwanie azbestu

W 2010 r. Fundusz zawarł umowę dotacji z Powiatem Radomszczańskim na realizację projektu „Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest”. Zadanie polegało na unieszkodliwieniu odpadów niebezpiecz-

nych pochodzących z budynku Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku w ilości ok. 11 Mg/rok poprzez zeskładowanie ich na składowisku odpadów niebezpiecznych.

Likwidacja mogilników

Dofinansowania udzielane dla Województwa Łódzkiego na realizację przedsięwzięcia „Likwidacja 7 sztuk mogilników na terenie województwa łódzkiego – etap II” umożliwią usunięcie i unieszkodliwienie 7 mogilników, a z nich 150 Mg przeterminowanych środków ochrony roślin, 1.160 Mg zanieczyszczonej ziemi i 400 Mg zanieczyszczonego gruzu. Zrehabilitowane zostanie 0,5 ha powierzchni terenu w miejscowościach: Dobków, Pawłówek, Kazimierzew, Księża Wólka, Jadwinówka, Ładzice, Modlna.

Gospodarka osadowa

W ramach tej grupy zawarto 1 umowę pożyczki z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli Spółka z o.o. W wyniku realizacji zadania planowane jest osiągnięcie efektu ekologicznego m.in. w postaci ograniczenia ilości powstających osadów, zmniejszenia uciążliwości oczyszczalni.

Fot. VII.4 Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów w gminie Mokrsko, fot. W. Pietrzak

Tabela VII.8 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Ziemi

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Ilość odpadów przeznaczonych do odzysku lub recyklingu	Mg/rok	-	9.573,77	9.573,77
Stworzenie warunków do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	Mg/rok	11,34	-	11,34
Stworzenie warunków do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	m ²	610	-	610
Rekultywacja składowisk	ha	-	1,20	1,20
Zwiększenie terenów zielonych – drzewa	szt.	-	2.000	2.000

VII.2.4.5 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

W 2010 r. Fundusz zawarł 26 umów dotacji i 1 umowę o przekazanie środków państwowej jednostce budżetowej na łączną kwotę 1.528.411,71 zł, w tym:

- 26 umów dotacji na kwotę 1.506.811,71 zł,
- 1 umowa o przekazanie środków na kwotę 21.600,00 zł.

Na podstawie zawartych umów w latach 2008–2010 Fundusz wypłacił w formie dotacji 2.044.809,50 zł.

Zobowiązania z umów zawartych w latach 2009–2010, które Fundusz przyjął do realizacji w latach następnych wynoszą łącznie w formie dotacji i przekazania środków 373.589,00 zł.

Dofinansowywane przez Fundusz zadania z dziedziny Ochrona Przyrody i Krajobrazu obejmują:

Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa

W ramach tej grupy zadań dotacje uzyskały Powiat Łowicki oraz Powiat Poddębicki na opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, które wraz z inwentaryzacją stanu lasu stanowią podstawowy dokument na którym opiera się prowadzenie planowej i prawidłowej gospodarki leśnej.

Prace leczniczo-pielęgnacyjne, pielęgnacje starodrzewia w parkach, konserwacje pomników przyrody, rekonstrukcje założeń parkowych i terenów zielonych

W obrębie powyższych zadań zostało zawartych 9 umów dotacji, w wyniku realizacji których na terenie m.in.: Łodzi, Zgierza, Pabianic, Głowna, Kutna, powiatu łęczyckiego i radomszczańskiego wykonano prace pielęgnacyjne drzew.

Poprawa warunków bytowych zwierząt

Fundusz w 2010 r. dofinansował zadania związane z poprawą warunków bytowych zwierząt w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym w Łodzi oraz modernizację przytuliska dla zwierząt w Gminie Miasta Głowna.

Urządzanie terenów zielonych i uzupełnianie nasadzeń

Środki finansowe Funduszu przeznaczone były na uzupełnianie nasadzeń i urządzanie terenów zielonych. Prace te przyczyniły się do powiększenia terenów zieleni w postaci nasadzeń drzew, krzewów oraz innych roślin zielnych na obszarach miejskich, silnie zurbanizowanych. Z pomocy finansowej Funduszu w tym zakresie skorzystały gminy: Żelechlinek, Budziszewice, Rzgów, Parzęczew, Andrespol oraz Tomaszów Mazowiecki, Sieradz, Głowno (zalew Mroźczyka) oraz Uczniowski Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy PEGAZ przy Zespole Szkół Prywatnych w Opocznie jak również Parafia Rzymsko-Katolickiej w Lubochni i Bełchatowska Spółdzielnia Mieszkaniowa.

Opracowania naukowe

W zakresie omawianej grupy zawarto 1 umowę dotacji z Województwem Łódzkim na zadanie polegające na sporządzeniu inwentaryzacji ptaków lęgowych, monitoringu bezkręgowców i szaty roślinnej oraz rozpoznaniu różnorodności biologicznej chrząszczy na terenie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

Dokumentacja stanu przyrody

W ramach tej grupy zadań Fundusz zawarł 1 umowę dotacji z Gospodarstwem Pomocniczym Ochotniczych Hufców Pracy Ośrodka Konferencyjnego w Dobieszkowie na opracowanie ekspertyzy dendrologicznej obejmującej: inwentaryzację drzewostanu, ocenę stanu zdrowotnego drzew oraz zakres zabiegów pielęgnacyjno-konserwatorskich.

Tabela VII.9 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie Ochrona Przyrody i Krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Opracowanie uproszczonych planów urządzania lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa	ha	1.789,04	9.991,96	11.781,00
Prace leczniczo pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	4.116	5.060	9.176
Zwiększenie terenów: nowe nasadzenia drzew, krzewów i bylin	szt.	19.256	18.254	37.510
Poprawa warunków bytowych zwierząt	szt.	82	256	338

VII.2.4.6 BADANIA NAUKOWE I EKSPERTYZY

W 2010 r. Fundusz zawarł 24 umowy dotacji oraz umowy o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na łączną kwotę 1.335.270,88 zł, w tym:

- 21 umów dotacji na kwotę 415.471,00 zł,
- 3 umowy o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 919.799,88 zł.

Na podstawie zawartych umów w latach 2008–2010 r. wypłacono w 2010 r. w formie dotacji i przekazania środków kwotę 925.812,12 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w latach 2008–2010 do przekazania odbiorcom pomocy finansowej w 2011 r. w formie dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym wynoszą 780.758,56 zł.

W ramach dziedziny Badania Naukowe i Ekspertyzy Fundusz w 2010 r. wspomagał finansowo zadania zakwalifikowane do poniższych grup:

Program usuwania azbestu

W zakresie omawianej grupy Fundusz zawarł 18 umów dotacji przeznaczając środki na opracowanie programów usuwania azbestu z terenów gmin: Cielądz, Zduńska Wola, Ostrówek, Kowiesy, Chaśno, Przedbórz, Bełchatów, Zduny, Biała, Bielawy, Czarnożyły, Regnów, Mokrsko, Drużbice, Łubnice, Wartkowice, Łyszkowice oraz Miasta i Gminy Błaszki.

Prace badawcze, ekspertyzy

W tej grupie zadań dofinansowanie otrzymał Uniwersytet Łódzki na zadanie „Badanie kondycji kolonii lęgowej kormorana *Phalacrocorax carbo* na zbiorniku Jeziorsko” oraz Politechnika Łódzka na zadanie „Radiologiczna ocena przydatności wód geotermalnych z rejonu Poddębic jako źródło mineralnej wody pitnej”.

Programy wojewódzkie

Województwo Łódzkie przy współudziale finansowym Funduszu w 2010 r. realizuje zadanie pt. „Opracowanie programu ochrony powietrza dla strefy łódzkiej, w której przekroczone zostały wartości poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego ozonu w powietrzu”. Realizacja założeń ujętych w programie pozwoli na uzyskanie określenia działań długoterminowych prowadzących do obniżenia zanieczyszczenia powietrza substancjami przyczyniającymi się do powstawania ozonu.

Monitoring środowiska

W tej grupie zadań dofinansowanie otrzymał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi na realizację 3 przedsięwzięć. W ramach ich realizacji planuje się wykonanie monitoringu środowiska w zakresie określonym w „Wojewódzkim programie monitoringu środo-

wiska”, zakupione i posadowione zostaną poborniki pyłu PM10 w: Brzezinach, Zduńskiej Woli, Tomaszowie Mazowieckim, Wieluniu, Rawie Mazowieckiej oraz wykonanie matematycznego modelowania jakości powietrza w województwie łódzkim za lata 2009–2010 na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza.

VII.2.5 EDUKACJA EKOLOGICZNA

W 2010 r. Fundusz zawarł 161 umów dotacji, w tym umowy o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na łączną kwotę 4.292.352,64 zł, w tym:

- 157 umów dotacji na kwotę 4.213.263,64 zł,
- 4 umowy o przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym na kwotę 79.089,00 zł.

Na podstawie zawartych umów w latach 2007–2010 r. Fundusz wypłacił w 2010 r. kwotę 4.076.185,28 w formie:

- dotacji kwotę 4.027.312,52 zł,
- przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym kwotę 48.872,76 zł,

Zobowiązania z umów zawartych w latach 2008–2010, które Fundusz przyjął do realizacji w latach następnych wynoszą łącznie 1.643.529,84 zł, w tym:

- 1.613.318,60 zł w formie dotacji,
- 30.211,24 zł w formie przekazania środków.

Największą grupę zadań współfinansowanych przez Fundusz stanowią zadania z zakresu **edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży**. Dofinansowanie Funduszu obejmowało powszechną, szkolną oraz pozaszkolną edukację ekologiczną, która realizowana była poprzez organizowanie konkursów, wycieczek edukacyjnych, edukację leśną, oraz warsztaty i prelekcje. Fundusz zawarł 100 umów dotacji na kwotę, w tym jedną umowę z państwową jednostką budżetową. Środki finansowe przeznaczone były między innymi na zakup tablic informacyjno-dydaktycznych, nagrody w konkursach ekologicznych oraz na zakup pomocy dydaktycznych służących do prowadzenia zajęć edukacyjnych. Zadania realizowane były przez przedszkola, szkoły wszystkich szczebli nauczania, ośrodki kultury, parki krajozabrazowe, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe m.in. Ligę Ochrony Przyrody, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

Ponadto Fundusz, podobnie jak w 2009 r., włączył się w akcję dla dzieci poszkodowanych przez powódź dofinansowując ich pobyt i zajęcia z edukacji ekologicznej w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym ZHP „Nadwarciański Gród” Terenowa Baza Edukacji Ekologicznej „Zielona Szkoła” w Załęczu Wielkim.

W ramach dofinansowania edukacji ekologicznej poprzez **działalność medialną** zawarto 8 umów między innymi z: Fundacją Sztuka na Bruku, Fundacją Europa, Stowarzyszeniem Film-Przyroda-Kultura, Telewizją TOYA, Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku oraz z Miastem Łódź na cykl programów telewizyjnych o tematyce ekologicznej oraz dla Przedsiębior-

stwa Produkcyjno – Usługowego „Radio – Media Ziemi Wieluńskiej” sp. z o.o. na produkcję dwóch programów radiowych o tematyce ekologicznej.

Fundusz zawarł 9 umów na realizację w ramach **innych zadań edukacyjnych** obejmujących dofinansowanie aranżacji ścieżek dydaktycznych w Ogrodzie Botanicznym w Łodzi oraz na akcje informacyjne związane z selektywną zbiórką odpadów.

W celu wzbogacenia swoich księgozbiorów w **książki o tematyce związanej z edukacją ekologiczną** pomoc Funduszu w ramach 7 umów dotacji otrzymały: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Łodzi, Biblioteka Pedagogiczna w Piotrkowie Trybunalskim i jej placówki. Ponadto Biblioteka Pedagogiczna w Skierniewicach uzyskała środki na prenumeratę miesięcznika „Aura” dla szkół województwa łódzkiego. Fundusz dofinansował również zakup czasopism fachowych i książek związanych z ochroną środowiska przeznaczonych dla Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi oraz dla Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi.

W 2010 r. Fundusz podpisał umowę na **przeszkolenie służb samorządowych w zakresie ochrony środowiska i zasad pobierania opłat za jego korzystanie** przeznaczając środki dla Województwa Łódzkiego. Dla gmin i organizacji pozarządowych na konferencje, szkolenia i promowanie wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii zostały podpisane 3 umowy. Na uwagę zasługuje dofinansowane dla Uniwersytetu Łódzkiego przeznaczone na realizację zajęć edukacyjnych dla nauczycieli i młodzieży licealnej z regionu łódzkiego. Fundusz zawarł 17 umów dotacji, w tym

2 umowy z państwowymi jednostkami budżetowymi na zadania obejmujące **działalność wydawniczą**. Dofinansowanie przeznaczone zostało na wydawnictwa, foldery, albumy przyrodnicze i kalendarze, ulotki, materiały konferencyjne, dodatki ekologiczne w czasopismach i w biuletynach. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi otrzymał środki na wydanie rocznego raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim.

Na **organizację imprez oraz rajdów ekologicznych, plenerów plastycznych, festiwali, pikników, pokazów mody, ogólnopolskiego konkursu piosenki ekologicznej oraz innych zadań z edukacji ekologicznej** Fundusz zawarł 15 umów dotacji. Imprezą zasługującą na uwagę była edukacja ekologiczna realizowana w ramach Festiwalu Nauki w Skierniewicach – „Nauczmy się chronić przyrodę” zorganizowana przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Skierniewicach. Zorganizowano również piknik rodzinny, wydano ulotki, plakaty wraz z płytami CD dotyczącymi domowych sposobów na ochronę przyrody. Po raz kolejny przy wsparciu środków Funduszu odbył się w Rogowie na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW piknik ekologiczny pod hasłem „Lato pod drzewami”, a Gminny Ośrodek Kultury w Rzeczycy zorganizował plener malarcki „Naturalne środowisko na płótnie utrwalone”. Powiat Zduńskowolski był organizatorem konkursów i przeglądów realizowanych na terenie Powiatu. Po raz kolejny Polskie Stowarzyszenie Pomoc zorganizowało XI Piotrkowski Rodzinny Rajd Rowerowy, podczas którego zorganizowano konkurs ekologiczny.

Tabela VII.10 Efekty rzeczowe osiągnięte w dziedzinie Edukacja Ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w roku 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne realizujące programy ekologiczne,	ilość podmiotów	433	435	868
Szacunkowa liczba dzieci, młodzieży i dorosłych bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osób	ok.106.000	ok 88.000	ok. 194.000
Liczba potencjalnych odbiorców biorących pośrednio w imprezach ekologicznych	osób	ok. 1.657.514	ok. 1.663.751	ok. 3.321.265
Liczba zamontowanych tablic dydaktycznych	ilość	2.195	2.734	4.929
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	ilość	85	80	165
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	ilość	252	239	491
Liczba odbiorców prenumerowanych czasopism	liczba jednostek	ponad 15.000	ponad 1.500	ponad 16.500
Liczba wycieczek	ilość	313	502	815

VII.2.6 POZOSTAŁE ZADANIA OCHRONY ŚRODOWISKA

W ramach dziedziny Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska Fundusz w 2010 r. wspierał finansowo zadania, które zostały zakwalifikowane do trzech grup:

- zapobieganie i likwidacja skutków klęsk żywiołowych,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska (zapobieganie i likwidacja poważnych awarii),
- pozostałe zadania.

W 2010 r. Fundusz zawarł 66 umów na łączną kwotę 11.887.060,66 zł, w tym:

- 3 umowy pożyczek na kwotę 1.106.370,00 zł,
- 33 umowy dotacji na kwotę 5.532.872,64 zł,
- 30 umowy o przekazanie środków jednostkom budżetowym na kwotę 5.247.818,02 zł.

Na podstawie zawartych umów w latach 2009–2010 r. Fundusz wypłacił łącznie kwotę 11.546.662,28 zł w formie:

- pożyczek 1.415.090,00 zł,
- dotacji 4.888.200,04 zł,
- przekazania środków 5.243.372,24 zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów w 2010 r. w formie dotacji oraz przekazania środków wynioszą 804.321,78 zł.

Zapobieganie i likwidacja skutków klęsk żywiołowych

W ramach zapobiegania i likwidacji skutków tych zjawisk w 2010 r. zostały zawarte 4 umowy dotacji. Fundusz przyznał dotację dla powiatu radomszczańskiego na wyposażenie magazynu do spraw zarządzania kryzysowego. W wyniku dofinansowania możliwe będzie podjęcie natychmiastowych działań w celu usuwania skutków zdarzeń kryzysowych, a także zabezpieczenie uszkodzonego mienia mieszkańców powiatu.

Z pomocy Funduszu w formie dotacji skorzystała Gmina Gorzkowice, która ucierpiała na skutek wichur. Pomoc była przeznaczona na unieszkodliwienie poprzez zeskładowanie ok. 40 Mg azbestu na składowisku odpadów niebezpiecznych.

Fundusz zawarł umowę dotacji z Województwem Łódzkim na uzupełnienie wyposażenia Wojewódzkiego Magazynu Przeciwpowodziowego i Kryzysowego.

Fundusz przyznał również dofinansowanie w formie dotacji Gminie Wieluń na remont Kanału Wieluńskiego wraz z umocnieniami oraz przepustu w Bieniędzicach.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska (zapobieganie i likwidacja poważnych awarii)

W 2010 r. Fundusz wspierał terenowe organy administracji rządowej podejmujące działania zmierzające do usunięcia nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i jego skutków. W wyniku

Tabela VII.11 Przykładowe efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty uzyskane z umów zawartych w 2010 r.	Efekty uzyskane z umów z lat ubiegłych	Łącznie uzyskane efekty w 2010 r.
Zakup samochodów pożarniczych	szt.	31	28	59
Zakup samochodu specjalnego	szt.	7	-	7
Karosacja i uzbrojenie samochodów strażackich	szt.	-	1	1
Agregat prądotwórczy, prądnica	szt.	1	3	4
Motopompa	szt.	19	-	19
Ubrania specjalne: gazoszczelne, UPS	szt.	-	1	1
Samochód specjalistyczny z wyposażeniem do badania składu spalin samochodowych	szt.	-	2	2
Sprzęt do pielęgnacji zieleni, utrzymania rowów przydrożnych i melioracyjnych,	kpl.	-	1	1
Motopompa szlamowa	szt.	15	-	15
Folia izolacyjna	m ²	2.000	-	2.000
Geowłóknina	m ²	5.000	-	5.000
Najaśnica ksenonowa z masztami	szt.	20	-	20
Namiot pneumatyczny	szt.	4	-	4
Obrotowy napętniacz worków	szt.	8	-	8
Osprzęt do mocowania plandek wodoodpornych	szt.	400	-	400
Oświetlenie balonowe bezcieniowe z masztami	szt.	4	-	4
Worki polipropylenowe	szt.	100.000	-	100.000
Zakup koparki ładowarki	szt.	1	1	2

dofinansowania zadań zwiększona zostanie gotowość operacyjna jednostek, która pozwoli ograniczyć strefy skażeń substancjami i środkami chemicznymi uwalnianymi w wypadkach drogowych. Realizacja powyższych zadań pozwoli na szybkie usuwanie skutków pożarów, gwałtownych opadów i powodzi. Na powyższe zadania zawartych zostało 55 umów.

Pozostałe zadania

W ramach tej grupy zadań w 2010 r. zostało zawartych 7 umów. Dofinansowanie pozostałych zadań z zakresu ochrony środowiska uzyskało Województwo Łódzkie, które planuje zakup samochodu osobowo-terenowego dla Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, oraz dwóch samochodów osobowo-terenowych dla Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w Moszczenicy. Fundusz przeznaczył środki dla Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi na zakup sprzętu do obserwacji, monitorowania i sporządzania dokumentacji zasobów przyrody województwa łódzkiego. W ramach wzmocnienia zdolności sprzętowo-narzędziowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi Fundusz przekazał środki na realizację zadań w zakresie badań i ocen stanu środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przetwarzania informacji o stanie środowiska. W 2010 r. z uzyskanego dofinansowania z Funduszu w formie pożyczki, Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Pabianicach dokonał zakupu specjalistycznego samochodu do czyszczenia kanalizacji. Z kolei Piotrkowskie Wodociągi i Kanalizacje sp. z o.o. zakupiła specjalistyczny samochód do ciśnieniowego mycia kanałów, dzięki czemu możliwe będzie osiągnięcie efektu w postaci zwiększenia czystości sieci kanalizacyjnych oraz usuwania skutków awarii ekologicznych.

VII.2.7 UMORZENIA POŻYCZEK

W 2010 r. do Funduszu wpłynęło 176 wniosków o częściowe umorzenie pożyczek. Ponadto rozpatrzono 9 wniosków złożonych w 2009 r. Rada Nadzorcza pozytywnie rozpatrzyła 149 wniosków o umorzenie pożyczek, w tym 119 wniosków jednostek samorządu terytorialnego, podejmując decyzje

o umorzeniu na kwotę 11.221.102,82 zł oraz 30 wniosków jednostek nie należących do sektora finansów publicznych, podejmując decyzje o umorzeniu na kwotę 3.769.017,63 zł. Rada Nadzorcza rozpatrzyła negatywnie 3 wnioski, natomiast 17 wniosków o umorzenie pożyczek zostało rozpatrzonych przez Radę Nadzorczą w 2011 r. Łącznie 16 wniosków nie zostało rozpatrzonych z przyczyn formalnych lub z powodu złożenia rezygnacji przez Wnioskodawców.

W związku z przyjętą przez Radę Nadzorczą Strategią Działania WFOŚiGW w Łodzi na lata 2009–2012 oraz Listą przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Łodzi, z których wynika konieczność zapewnienia przez Fundusz pełnego wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, Zarząd Funduszu występował w 2010 r. do Rady Nadzorczej z wnioskami o umorzenie pożyczek:

- zawartych w okresie do dnia 31.12.2008 r. – maksymalnie w wysokości 30 % z uwzględnieniem obniżek wynikających z zapisów „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” obowiązujących w roku zawarcia umowy pożyczki, chyba że został zawarty aneks do umowy pożyczki, na mocy którego do umorzenia były stosowane „Zasady udzielania i umarzania pożyczek...” obowiązujące w 2010 r.,
- zawartych w okresie od 01.01.2009 r. do dnia 31.12.2009 r. – maksymalnie w wysokości 20 % z uwzględnieniem obniżek wynikających z zapisów „Zasad udzielania i umarzania pożyczek...” obowiązujących w roku zawarcia umowy pożyczki, chyba że został zawarty aneks do umowy pożyczki, na mocy którego do umorzenia były stosowane „Zasady udzielania i umarzania pożyczek...” obowiązujące w 2010 r.

W 2010 r. Fundusz zawarł 147 umów umorzeniowych na łączną kwotę 14.990.120,45 zł, wskazując w nich przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego. Zgodnie z obowiązującymi „Zasadami...” z 2010 r. jedynie dwóch Beneficjentów w 2010 r. zdecydowało się na wystąpienie z wnioskiem o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego.

Tabela VII.12 Zestawienie umorzonych pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2010 r

Dziedzina	Ilość umów pożyczek	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Średnia procentowa wartość umorzenia [%]	Struktura umorzeń w ujęciu wartościowym [%]
Ochrona Atmosfery	28	13.527.890,65	3.415.763,40	25,25	22,79
Ochrona Wód	81	27.731.201,10	7.506.885,82	27,07	50,08
Gospodarka Wodna	20	9.589.153,93	2.398.031,13	25,00	15,99
Ochrona Ziemi	16	5.954.415,90	1.344.786,23	22,58	8,97
Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska	4	1.155.380,00	324.653,87	28,10	2,17
Razem:	149	57.958.041,58	14.990.120,45	25,60	100,00

Zadania współfinansowane ze środków pochodzących z częściowych umorzeń pożyczek były kontrolowane przez Fundusz.

Zestawienie umorzonych pożyczek przez WFOŚiGW w Łodzi w 2010 r. w podziale na dziedziny ochrony środowiska przedstawia tabela VII.12.

VII.2.8 REALIZACJA DOPŁAT DO OPROCENTOWANIA KREDYTÓW

W 2010 r. do WFOŚiGW w Łodzi wpłynęły 34 wnioski o przyznanie dopłat do oprocentowania kredytów. Dotyczyły one dofinansowania zadań z dziedziny Ochrona Atmosfery (12 wniosków) oraz Ochrona Wód i Gospodarka Wodna (22 wnioski).

W 2010 r. decyzją Zarządu przyznano 780.898,00 zł dopłat do oprocentowania kredytów na podstawie rozpatrzonej pozytywnie 33 wniosków. W przypadku jednego wniosku nastąpiła rezygnacja z ubiegania o dofinansowanie ze środków Funduszu.

W 2010 r. zawarto 34 umowy kredytowe z bankami na łączną kwotę 7.264.397,57 zł, w tym 26 umów zawarto na podstawie wniosków z 2010 r., zaś pozostałe 8 umów na podstawie wniosków złożonych w 2009 r. Na dzień 31.12.2010 r. pozostało do rozpatrzenia przez banki 7 wniosków o udzielenie kredytów.

Ilość zawartych umów w podziale na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawia się następująco: Ochrona Atmosfery – 18, Ochrona Wód i Gospodarka Wodna – 16.

W 2010 r. Fundusz przekazał do banków, które z nim współpracują przy realizacji dopłat, kwotę 1.694.619,22 zł. Środki przekazywane były na podstawie umów zawartych w okresie 2003–2010.

Głównym odbiorcą tej formy pomocy z WFOŚiGW w Łodzi były osoby fizyczne, dla których podjęte decyzje o dofinansowaniu stanowiły 63,64 % wszystkich decyzji w zakresie dopłat do oprocentowania kredytów. Grupa tych Wnioskodawców przeprowadzała inwestycje z dziedzin Ochrony Atmosfery i Ochrony Wód. Działania z zakresu Ochrony Atmosfery polegały głównie na modernizacji systemów grzewczych oraz termomodernizacji budynków poprzez docieplenie oraz modernizację źródła ciepła. Zadania realizowane w 2010 r. przez osoby fizyczne związane były również z wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii (pompy ciepła oraz instalacje solarne). Zadania z zakresu Ochrony Wód polegały na uregulowaniu gospodarki wodno-ściekowej na terenie posesji poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków bądź wykonanie przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych do budynków.

Wśród pozostałych Wnioskodawców przeważały spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, których działania koncentrowały się na termomodernizacji obiektów poprzez docieplenie oraz modernizację sieci c.o. i c.w.u. oraz jednostki samorządu terytorialnego, których przedsięwzięcia polegały na uporządkowaniu gospodarki ściekowej poprzez rozbudowę oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci kanalizacyjnych.

VII.2.9 NAGRODY ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

W 2010 r. Fundusz zgodnie z art. 411 ust. 1 pkt 3 ustawy Prawo ochrony środowiska przeznaczył kwotę 69.500,00 zł na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Fundusz prowadził własne konkursy oraz współuczestniczył w organizacji imprez ogólnopolskich, finansując nagrody dla laureatów z województwa łódzkiego.

Fundusz ogłosił konkurs „Pomniki przyrody województwa łódzkiego – wczoraj, dziś, jutro”, którego przedmiotem było opracowanie albumu prezentującego pomniki przyrody województwa łódzkiego. Zwycięzca konkursu - Piotrkowskie Stowarzyszenie Rozwoju, Promocji i Integracji Europejskiej „Euro-Centrum” w Piotrkowie Trybunalskim otrzymało nagrodę pieniężną w wysokości 12.000,00 zł. oraz dotację na druk albumu stanowiącego przedmiot Konkursu w wysokości do 99% kosztu całkowitego jego wydania.

W roku 2010 został również zakończony konkurs „Usuwamy azbest” organizowany przez Principle Sp. z o.o. w Warszawie na zlecenie Ministra Gospodarki. Konkurs był przedsięwzięciem skierowanym do uczniów wszystkich publicznych i niepublicznych szkół w Polsce, a jego przedmiotem było wykonanie przez uczniów prac zawierających opis planu działań informacyjnych i popularyzujących tematykę azbestową wśród lokalnej społeczności oraz sprawozdanie z jego realizacji. Fundusz ufundował nagrody w wysokości 3.000,00 zł. dla laureatów z województwa łódzkiego którymi zostali: Szkoła Podstawowa w Radostowie (I miejsce w kategorii szkoły podstawowe) i Zespół Sportowych Szkół Ogólnokształcących w Skierniewicach, Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II (I miejsce w kategorii szkoły gimnazjalne), Zespół Szkół w Klonowej (II miejsce wśród szkół gimnazjalnych) oraz Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Czastarach (II miejsce w kategorii szkoły podstawowe i III miejsce w kategorii szkoły gimnazjalne).

Fundusz był również partnerem XI edycji Konkursu „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu organizowanego przez wydawcę tego miesięcznika — Abrys Sp. z o.o. z Poznania. W 2010 r. przyznano trzy nagrody o wartości po 5.000,00 zł dla: Miasta Sieradz, Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Miasta Eko Serwis Sp. z o.o. z Kutna oraz dla Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Łódź Sp. z o.o. Wypłata nagród została zrealizowana w roku 2011. Ponadto w 2010 r. zostały przekazane nagrody w łącznej wysokości 25.000,00 zł uczestnikom poprzedniej edycji Konkursu, w której laureatami zostali Miasto Sieradz i Eko-Region Bełchatów Sp. z o.o.

Fundusz wsparł także organizację ogólnopolskiego konkursu prowadzonego przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Stowarzyszenie Europa Nasz Dom z siedzibą w Tarnowie. W 2010 r. przekazano nagrody laureatom XI Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środo-

wisku" – Szkole Podstawowej nr 34 w Łodzi oraz Starostwu Powiatowemu w Bełchatowie w wysokości po 10.000.00 zł.

VII.2.10 DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO ORAZ ABSORPCJI ŚRODKÓW UNIJNYCH W 2010 r.

W 2010 r. jednym z obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi była realizacja zadań związanych z pełnieniem roli Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Funkcja ta została powierzona Funduszowi na mocy Porozumienia z Ministrem Środowiska zawartego 25 czerwca 2007 r. (z późn. zm.). Podpisane Porozumienie służy realizacji osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

W wyniku pozytywnej weryfikacji dokumentacji Wnioskodawców WFOŚiGW w Łodzi w 2010 r. podpisał trzy umowy o dofinansowanie – tabela VII.13.

W 2010 r. w celu upowszechnienia informacji dotyczących POIiŚ oraz ugruntowania wiedzy na temat wdrażania Programu, zorganizowano 3 szkolenia o charakterze wykładu połączonego z częścią praktyczną w postaci panelu dyskusyjnego dla obecnych i potencjalnych beneficjentów POIiŚ, a przedstawiciele Funduszu brali udział w 5 spotkaniach organizowanych przez instytucje zaangażowane we wdrażanie POIiŚ podczas których omawiano zagadnienia istotne z punktu widzenia wdrażania Programu.

W dniu 01.07.2010 r. WFOŚiGW w Łodzi jako Beneficjent Pomocy Technicznej POIiŚ podpisał umowę o dofinansowanie Roczego Planu Działań 2009. W dniu 13.12.2010 r. Fundusz otrzymał kwotę 470,5 tys. zł z tytułu refundacji wydatków związanych z wdrażaniem POIiŚ. Ponadto przekazano do Ministerstwa Środowiska Roczny Plan Działań na rok 2011, w tym działań informacyjno-promocyjnych, które będą współfinansowane z Pomocy Technicznej POIiŚ.

WFOŚiGW w Łodzi poza pełnieniem roli Instytucji Wdrażającej POIiŚ, w ramach działalności statutowej, wspiera z własnych środków projekty, które uzyskały dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach różnych programów. W 2010 r. na uzupełnienie wkładu własnego projektów dla których Fundusz pełni rolę Instytucji Wdrażającej, zawarte zostały umowy pożyczki z Miastem i Gminą Działoszyn oraz z Ozorkowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym sp. z o.o. na łączną kwotę 11,1 mln zł. Zawarto również umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Sieradzu oraz Miastem Piotrków Trybunalski na łączną kwotę ponad 66,3 mln zł na realizację projektów, dla których rolę Instytucji Wdrażającej pełni Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2010 r. wypłacono prawie 21,9 mln zł na rzecz projektów, które uzyskały dofinansowanie z POIiŚ.

Ponadto wsparcie uzyskały również inne projekty z dziedziny ochrony środowiska z województwa łódzkiego, które otrzymały współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej (RPO, PROW, MFEOG). Na tego typu przedsięwzięcia Fundusz w 2010 r. zawarł umowy na kwotę prawie 41,3 mln zł, z czego wypłacono kwotę ponad 16,3 mln zł.

Tabela VII.13 Zestawienie projektów wdrażanych przez WFOŚiGW w Łodzi, dla których umowy o dofinansowanie z POIiŚ zostały podpisane w 2010 r.

L.P.	Nazwa Beneficjenta	Tytuł Projektu	Całkowita Wartość Projektu [mln zł]	Wartość Dofinansowania z Funduszu Spójności [mln zł]	Potwierdzenie Ministerstwa Środowiska	Data Podpisania Umowy
IV konkurs 16.02-27.02.2009r.						
1	Gmina Aleksandrów Łódzki	Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki	83,6	63,4	nr 74/2009 z dnia 16.11.2009 r.	12.01.2010 r.
V konkurs 14.04-30.04.2009 r.						
2	Miasto i Gmina Działoszyn	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w Mieście i Gminie Działoszyn	32,5	20,0	nr 75/2009 z dnia 16.11.2009 r.	12.01.2010 r.
VI konkurs 16.11-30.11.2009 r.						
3	Ozorkowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracji miasta Ozorków	30,1	14,8	nr 27/2010 z dnia 23.06.2010 r.	20.08.2010 r.
Razem			146,2	98,2		

VII.2.11 DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA ZADAŃ DOFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU

W 2010 r. kontrolowane były zadania dofinansowywane ze środków Funduszu w formie pożyczek, pożyczek pomostowych, dotacji, przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz zadania realizowane ze środków pochodzących z częściowego umorzenia pożyczek. Kontrole dokonywane były na każdym z etapów związanych z udzielaniem, realizacją i rozliczaniem przyznanego dofinansowania tj. na etapie złożenia wniosku, realizacji umowy, po zakończeniu realizacji zadania.

Kontrole wykonywane były przez pracowników Funduszu zarówno w siedzibach Wnioskodawców i Beneficjentów, jak i też w miejscach realizacji zadań.

W 2010 r. Fundusz przeprowadził 894 kontrole inwestycji. Przeprowadzone kontrole dotyczyły zadań:

- 268 kontroli zadań z zakresu Ochrony Wód i Gospodarki Wodnej,
  - 135 kontroli zadań z zakresu Ochrony Atmosfery,
  - 11 kontroli zadań z zakresu Ochrony Powierzchni Ziemi,
  - 57 kontroli zadań z zakresu Ochrony Przyrody i Krajobrazu,
  - 59 kontroli zadań z zakresu Edukacji Ekologicznej,
  - 59 kontroli zadań z zakresu Pozostałe Zadania Ochrony Środowiska,
  - 22 kontrole zadań z zakresu Badania Naukowe i Ekspertyzy
- oraz:
- 177 kontroli wniosków o częściowe umorzenie pożyczek,
  - 97 kontroli wykorzystania środków pochodzących z częściowych umorzeń pożyczek,
  - 9 kontroli zadań dofinansowywanych w formie dopłat do oprocentowania kredytów udzielanych przez banki.

VII.2.12 SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA ROCZNEGO PLANU FINANSOWEGO 2010

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, obowiązującymi do dnia 30 listopada 2010 r. (Dz. U. Nr 215, poz.1664), zmienionymi Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 226, poz. 1479), obowiązującym od dnia 1 grudnia 2010 r., podstawą gospodarki finansowej wojewódzkich funduszy są Roczne Plany Finansowe sporządzane na dany rok kalendarzowy i uchwalane przez Radę Nadzorczą, zawierające w szczególności:

- przychody i wydatki,
- stan finansowy funduszu na początek i koniec roku kalendarzowego.

Roczny Plan Finansowy WFOŚiGW w Łodzi na 2010 r. został przyjęty przez Radę Nadzorczą dnia 28 września 2009 r., a następnie został pięciokrotnie zmieniony.

Przychodami WFOŚiGW w Łodzi są:

- opłaty za korzystanie ze środowiska i administracyjne kary pieniężne za przekroczenie lub naruszenie wymogów ochrony środowiska,
- nadwyżki z powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska,
- pozostałe przychody, obejmujące przychody z działalności Funduszu, takie jak:
  - przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek,
  - przychody z oprocentowania okresowo wolnych środków,
  - pozostałe przychody i zyski nadzwyczajne.

Wydatki przeznacza się na:

- finansowanie dotacyjne, w tym na:
  - dotacje oraz przekazanie środków państwowym jednostkom budżetowym i dopłaty do oprocentowania kredytów udzielonych przez banki,
  - umorzenia pożyczek,
  - nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej.
- wydatki bieżące (własne), na które składają się:
  - koszty funkcjonowania organów i biura Funduszu,
  - koszty finansowe, obejmujące odpisy aktualizujące wartość posiadanych akcji i udziałów oraz należności,
  - pozostałe koszty i straty nadzwyczajne,
  - zakupy inwestycyjne własne.

Realizację Roczno Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2010 r. przedstawiono w tabeli nr VII.14.

Wyплаты pożyczek

Plan pożyczkowego finansowania ochrony środowiska wykonano na poziomie 64,54 %. Planowana kwota wypłat pożyczek wyniosła 142.317 tys. zł, z czego wypłacono w 2010 r. kwotę 91.849 tys. zł tj. mniej o 50.468 tys. zł. Niższe wykonanie planu w tej pozycji spowodowane było niezłożeniem przez Beneficjentów wniosków o płatność lub złożenie ich na kwoty niższe niż wynikało to z zapisów umownych i harmonogramu rzeczowo-finansowego. Na powyższe największy wpływ miały:

- rezygnacje z zawartych umów,
- przedłużające się procedury przetargowe – protesty i postępowania sądowe,
- zmniejszenie się kosztów zadań w stosunku do wartości umownych w wyniku rozstrzygnięcia postępowań

Tabela VII.14 Realizacja Roczego Planu Finansowego WFOŚiGW w Łodzi za 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan Finansowy [tys. zł]	Realizacja Planu [tys. zł]	Wykonanie Planu [%]
I.	Stan Funduszu na początek 2010 r.	635.815	635.815	100,00 %
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	488	488	100,00 %
2.	Udziały i akcje	14.777	14.777	100,00 %
2.1.	Udziały	11.097	11.097	100,00 %
2.2.	Akcje	3.680	3.680	100,00 %
3.	Środki pieniężne i papiery wartościowe	134.586	134.586	100,00 %
3.1.	Środki pieniężne	130.695	130.695	100,00 %
3.2.	Papiery wartościowe, w tym:	3.891	3.891	100,00 %
3.2.1.	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	2.909	2.909	100,00 %
4.	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	487.259	487.259	100,00 %
5.	Pozostałe aktywa w tym:	2.413	2.413	100,00 %
5.1.	Pozostałe należności	2.394	2.394	100,00 %
6.	Zobowiązania finansowe (minus)	3.708	3.708	100,00 %
II.	Przychody, w tym:	134.917	144.640	107,21 %
1.	Opłaty za korzystanie ze środowiska i administracyjne kary pieniężne	72.008	74.467	103,41%
2.	Nadwyżki przychodów gminnych i powiatowych funduszy	40.961	45.766	111,73%
3.	Przychody z tytułu dotacji - pomoc techniczna	487	493	101,23%
4.	Pozostałe przychody, w tym:	21.461	23.914	111,43%
4.1.	Odsetki z tytułu oprocentowania udzielonych pożyczek	12.772	12.268	96,05%
4.2.	Odsetki z tytułu oprocentowania lokat i rachunków bankowych	7.147	8.756	122,51%
4.3.	Pozostałe przychody finansowe i operacyjne	1.542	2.890	187,42%
III.	Wydatki w tym:	77.495	63.418	81,83%
1.	Dotacje	48.237	35.511	73,62 %
2.	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	1.719	1.695	98,60%
3.	Umorzenia pożyczek	15.000	14.990	99,93 %
4.	Nagrody w konkursach ekologicznych	82	70	85,37 %
5.	Inne wydatki na ochronę środowiska	13	12	92,31 %
6.	Koszty działalności operacyjnej (koszty utrzymania organów i biura) w tym:	10.450	9.812	93,89 %
6.1.	Wynagrodzenia	6.880	6.582	95,67%
6.2.	Pochodne od wynagrodzeń	1.015	955	94,09%
6.3.	Pozostałe koszty operacyjne	2.555	2.275	89,04%
7.	Koszty finansowe	1.994	1.328	66,60 %
8.	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne*	181	135	74,59 %
IV.	Stan Funduszu na koniec 2010 r.	693.237	717.037	103,43 %
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	269	258	95,91 %
2.	Udziały i akcje	14.577	15.656	107,40 %
2.1.	Udziały	10.997	11.668	106,10 %
2.2.	Akcje	3.580	3.988	111,40 %
3.	Środki pieniężne i papiery wartościowe	150.669	208.496	138,38 %
3.1.	Środki pieniężne	149.689	207.458	138,59 %
3.2.	Papiery wartościowe, w tym:	980	1 038	105,92 %
3.2.1.	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	-	-	0,00 %
4.	Należności z tytułu udzielonych pożyczek	528.931	489.420	92,53 %
5.	Pozostałe aktywa w tym:	2.424	6.137	253,18 %
5.1.	Pozostałe należności	2.405	6.119	254,43 %
6.	Zobowiązania finansowe (minus)	3.633	2.930	80,65 %

* zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają funduszu na koniec roku

przetargowych na kwoty zdecydowanie niższe niż zakładano na etapie ich planowania,

- opóźnienia w realizacji prac spowodowane niekorzystnymi warunkami pogodowymi występującymi na przestrzeni 2010 r., które uniemożliwiały lub utrudniały prowadzenie prac, w tym m.in.: dłuższy niż dotychczas okres utrzymywania się warunków zimowych, wysokie poziom wód gruntowych oraz powódzie w okresie wiosennym i jesiennym spowodowane roztopami i obfitymi opadami deszczu.

Opracowali:

Tomasz Cechowski

Anetta Domańska-Traczyk

Jacek Dziomdziora

Sławomira Idzikowska

Magdalena Jankowska-Kostrzewa

Monika Kosiorek

Barbara Kowalczyk

Joanna Kruk-Olczyk

Dorota Linowiecka

Michał Ochota

Agnieszka Podstolska

Karolina Rzetelska

Kacper Skopiński

Małgorzata Skupińska

Jan Sztudynger

Fot. Piotr Sölle

LEŚNY KOMPLEKS PROMOCYJNY
„LASY SPALSKO - ROGOWSKIE”
NADLEŚNICTWO BRZEZINY

Ścieżka przyrodniczo - historyczna „Szlakiem Bitwy Łódzkiej 1914 r.”

Cmentarz z I Wojny Światowej

Na tym wzgórzu spoczywa 500 żołnierzy 24 Pułku Strzelców 6 Dywizji Syberyjskiej z Chabarowska, dowodzonego przez pułkownika Georgija Mandrykę.

Sybiracy zajmowali pozycje obronne od Bedonia do Galkowa. Pierwsza linia obrony przebiegała wzdłuż południowej, wschodniej i zachodniej granicy lasu. 23 listopada 1914 r. na Rosjan uderzyły z rejonu Andrespola, Bukowca i Rokicin niemieckie 49 i 59 rezerwowe dywizje piechoty oraz 3 Dywizja Gwardii pod dowództwem generała Reinharda von Scheffera. Zaciekle walki toczyły się przez cały dzień. Z 24 pułku syberyjskiego pozostało przy życiu kilkunastu żołnierzy.

Pojedyncze mogiły są dziś słabo widoczne, niewiele pozostało też nagrobków kamiennych. Cmentarz w okresie powojennym uległ dewastacji.

Sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

proj. i wyk. Pracownia Szyków Roman Szostak 97-213 Rudażewice, Nowosarwka Mała, ul. Trzebińsk 33, tel. 044 724 92 71, e-mail: roman.szostak@wp.pl

Fot. Piotr Sölle